

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate, an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifă, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Omul și natura.

A sosit eară dorită și plăcută primăvară. Acest anotimp a umplut din nou inimile de veselie. Pompoasă este natura lui Dumnezeu! Și oare ce este aceasta bucurie? Ahea se împodobesc pomi și arbori, cu pompa cea încântătoare, cu d'albele flori și peste câteva zile acelea încep a se scutura pe pălăriile trecătorilor. Da înfloresc și desfloresc plantele din natură, căci aceasta este serioșitatea vieții lor. Oameni încă înfloresc, gințile se desmerdează, popoarele saltă de bucurie și ear' se rentorc de unde au pornit. Ca și plantele, asemenea și cultura și civilizațiunea omenească progresează și nu după mult se veștejește. Un grozav impuls de cultură a înflorit odinioară în China, dar astăzi s'a sguduit și schimbat. În America a locuit mai înainte o generațiune, după câteva secoli a ocupat acele locuri popoarele selbatice, semiselbatice. Cum se va întâmpla ôre cu florile cele strălucitoare ale popoarelor Europene? Dacă aci merge mai bine, ce folos vom secera? Profeti și astronomi,

geologi și scrutători pământului ne spun, că acest pământ coperit va fi ear' cu ghiață, deveniva un cimiter unde soarele va apune și stelele lui cele mai de aproape se vor disolva în gaz și ceață. Tot omul este ca earba și toate strălucirile lumesti ca floarea erbei. Creațiunea este numai un mit sau ferestrâu melancolic, care însași și tae scândurile sicriului.

Scrutători naturei și întemeetorii religionari ne dau alt răspuns. Ei susțin, ca nu dispare nici un lucru nici o materie și nici o putere. Puterea soarelui d. es. lumina și căldura, care s'a răvărsat înainte cu sute de ani pe acest pământ, nu s'a petrecut, ea s'a mai conservat în mare parte în minele de pozitelor de cărbuni de peatră.

Aducându-se acești cărbuni în cazanul unei locomotive puterea soarelui cea învechită și conservată devine earăși liberă și activă, cu căldura soarelui, care strălucea înainte cu mii de ani jos pe acest pământ, călătorim azi prin lume. În locomotivă nu se întrebunțează însă vechea putere a soarelui nu ca nul (zero), ci ea se transformează. Așa este

cu materia. Așezându-se cadavrul omeneșc în groapă, el nu dispare. Substanțele lui de apă le absoarbe soarele ridicându-le în aer, se amestecă acolo cu norii, cad ca ploae jos, dă umezeala plantelor și încontinuu și urmează calea cea eternă. Disolvându-se corpurile cerești se preschimbă earăși în corpuri, dă o lume nouă. Oare dacă se prefac materiile în materie, oare sufletele omenești ce mângăere posed? Aceea că de a fost compuse din substanțe curate devin puterea cea mai nobilă, se prefac în spirit tare și conștiință neperitoare. În multe versuri și cântece ale frumoasei primăveri de poeți se transpun în cer cu cântecile lor de redeșteptare. Deaci provine axioma unui celebru american, nu a unui filolog cu idei fantastice, nu a unui theolog cum am opina, căci el se ocupă cu ficele provedinței (credința, iubirea și speranța) ci a unui comerciant plin de experiențe reale: »Cine are inima curată și se urcă pe colinele cugetărilor omenești acela stă pe deasupra oceanului întunecos al ținutului terestru, stă în țara aurorei de dimineață.

FOIȚĂ

Gânsacul și Măimuța.

O Măimuța mică se afla odată
Coborită în curte, de-al său lanț legată.
Paserile curții împrejurul său.
În intimitate se învârtiau mereu,
Un Gânsac găsește sub un pom o nucă
Și la ea aleargă ca să i-o aducă.
»Eată zice, dragă, lucru prea ciudat,
Ce curcanul spune că-i bun de mâncat.
Cercai în tot chipul, dar nu fui în stare
Ca să bag pe gușă nucă așa de mare».

Agera Măimuța iute o apucă,
Cu o petricică sparge mica nucă,
Și mâncând'o zice: »Vezi dragă Gânsacel!
Află dela mine treaba cum se face.
Dacă vrei să capeți lucrul ce visezi
Trebui ceva trudă să întrebunți zi.»

0 mănăstire uitată

Ilustrul nostru istoric bisericesc Dl. Dr. Iarion Pușcariu în studiul seu intitulat »Metropolia românilor ortodoksi« la pagina 5 aminteste cu numele toate acele locuri unde s'a aflat mănăstiri gr.-or. române pe timpul regilor naționali maghiari. Aceste orduri și însușesc mărirea de a întregi prețuita colecțiune amintită, care cred că e deschisă și pe viitoriu pentru primirea și a surorilor uitate de aceeași misiune nobilă. Observ însă că atributul »uitată« în adevăr se referesc numai la manualele literare ce se ocupă cu data istorice bisericești, de oarece mănăstirea despre care e vorba nici decum nu e o ruină în careva picior de munte nici nu e astupată sub vetre de pulbere în decursul secolilor în careva speluncă, ci e biserica gr.-or română din Streiu-Sângiorz (Protopresbiteratul Hațe-

gulu) căreia-i lipsesc numai patru ani până împlinește cinci secoli (500 ani) de când servește pentru întărirea credinței și mărirea atotpotintei lui Dumnezeu.

Arhitectura acestei biserici, cu care însă în detalii nu mi e scopul să mă ocup la privirea primă te convinge că e solia unui timp vechiu, că e opul unui constructor de zidiri inteligent și că cei ce se jertfit pentru edificarea ei sunt a se căuta în clasele mai înalte. — Edificiu foarte solid cu pereți de peatră cioplită, în stil bizantin român, — află destul a aminti pentru scopul cel urmăresc.

Sperez — a nu fi bănuț de contrazicevi, când în urma celor prezișe dau ceva atențiune separate turnului acestei biserici, care deși nu unic ear totuși e de o formă rară așezarea construcțională a arhitecturii obicnuită a bisericilor noastre. — Și anume: e stabilit în interiorul naiei biserice, inme-

În ori ce caz trebuie să avem încredere neclintită asupra creațiunii noastre, care preveghiază peste viață și soarta noastră, căci noi nu suntem pe acest pământ ca cei expuși de furtuni ca niște călători uitați. Ochiul atotputernicului știe de toate, el are grije și de un grăunte de năsip în mare — chiar și acest mic grăunte de năsip se preface odată în combinație cu altele prin puterea vulcanilor în stânca și ear poate fi aruncat în mare. Din un firicel de earbă se face un cotor gros, din un bon de muzdar, o plantă mare, din un grăunte de sămânță de brad se înalță după ani un copaciu de 20 metri, din mai multe picături de apă — o gărlă, apoi și mare de n'o străbate privirea ochilor nostri. Mama natură nu uită de nimic al ei și cârmuitorul ei toate le ține în înalta sa îngrijire.

Mai mult avem a pune preț pe cuvintele sublime ale lui Christos care zice: Tu omule, ce ești însutit ca un grăunte de năsip, mai mult ca un crin din câmp, mai mult ca cocâstărcul ce anunța de pe coperiș sosirea dulcilor primăveri, de ce vrei a te teme și ce griji ai? Cât de înălțător sună pentru sufletele omenești psalmul: Domnul este scăparea mea etc!

Așa dară să cerem dela înalta providență să ție pururea cont de acțiunile noastre să ne conducă prin văi și stânci, peste sloiurile de ghiață în sinul lui Avram și în împărăția cea luminată, spre a ne întări sentimentele de a ne putea împlini toate chemările pe acest pământ, așa că atmosfera de primăvară să fie un augur de redesteptare generală, să putem zice! Ivită-sa plăcuta primăvară cu deșteptările ei, deștepți să fim și noi în toate!

D. „Unvald“ de D. I.

diat lângă perețele de cără apus; și cu aspectul unei statue înfrânge semicercul naiei se ajungă la înălțimea cuvenită de turn — destul de harmonică mărime și esteriorului edificiului întreg.

Pe latura acestui turn vis avis de altariu e zugrăvită o icoană cu patru ființe omenești cari cam la înălțimea capurilor sale de sus țin în mâni potretul bisericii în profil destul de bine nimerit. — Inscricția de pe această icoană — în limba slavică veche scrisă cu litere cirile — menită de a păstra memoria acelor factori marinimoși — are se validiteze adevărul cuprins în titlul acestei scrieri modeste, — care după savantul istoric Dr. Réthy László are următorul conținut:

»Servitorul lui Dumnezeu jupânul Lațco: Servitoarea lui Dumnezeu jupâna Nistora fata jupânului Kendreș predă asta mănăstire sântului Georgie servul lui Dumnezeu feciorul lui Kendreș.«

DESPRE RUGINA BUCATELOR

DE
VICTOR ACHIM

absolvent de școala agronomică sup. în Budapesta.

(Urmare)

4

Pe plantele acestea bureții de rugină, produc pete groase roșii de rugină în cari de asemenea se formează spore mărunte așa numite *ecidiumspore*. Dacă o astfel de *ecidiumsporă* ajunge pe frunza bucatelor (d. e. vântul o duce pe frunză), pe aceea încolțește, crește în lăuntru frunzei și pe aceea cauzează boală de rugină. Pe planta așa atacată se nasc după aceea sporele de vară și de eamnă.

Ecidiumsporele însă după cum am zis, trăiesc pe plantele péroase. Bureții de rugină deci trăesc pe bucate și pe plantele péroase și în decursul desvoltării își schimbă locul.

Rugina are multe specii, cari trăesc pe plante diferite.

1) Cea mai răspândită specie e *rugina în iță* (*Puccinia straminis*, sau *puccinia rubigovera*). Specia aceasta o cunoșteau deja Grecii și Romanii. O găsim pe grâu, secară, mai rar pe ovės și orz. Câte odată în măsură mare obvine și pe erburi sălbatice, cu deosebire pe spicele de obsigă. Sporele de vară ale ruginii în iță formează grămăjoare mici și sunt de culoare cărămizie, sporele de eamnă formează grămăjoare rotunde pe frunzele bucatelor și de piețița lor sunt de jumătate acoperite. Sporele de eamnă încolțesc pe plantele péroase cu deosebire pe meu de peatră (*Lithospermum arvense*), pe limba șerpelui (*Echium vulgare*), pe limba bouului sau otroțel (*Anchusa officinalis*), pe rădăcina neagră (*Symphytum nigrum*), pe plumanare sau cuscrișor (*Pulmanaria officinalis*), pe boragă (*Borago officinalis*).

Pe frunzele acestor plante se formează primăvara petele de rugină în

cari se desvoaltă *ecidiumsporele* de rugină ale bucatelor. *Ecidiumsporele* apoi ajung pe bucate, și acolo formează de nou rugină.

2) *Rugina bucatelor* (*Puccinia graminis*). Trăește pe grâu și secară și mai puțin atacă ovėsul și orzul, însă și în erburile sălbatice se desvoaltă. Așa d. es. pe pir (*Triticum repens*), pe păiușul Italian (*Lolium Italecum*), pe earba vițelului (*Anthoxantum odoratum*).

Sporele ei de vară și de eamnă se formează pe bucată însași, ear *ecidiumsporele* pe lemnul galben sau dragin (*Berberis vulgaris*).

3) *Rugina ovėsului* (*Puccinia coronata*). Produce pe ovės rugină, afară de aceea ataca și erburile. *Ecidiumsporele* se formează pe frunzele plantei spinul cerbului (*Rhamnus frangula*).

4) *Rugina floarei soarelui* (*Puccinia Heliantii*). În decursul verei pe partea de jos a frunzelor „floarei soarelui“ să pot vedea petele roșii de rugină, cari se întind chiar și pe coroană. Pot cauza mari pagube, dacă apar în măsură mare. Toate (3) formele de spore trăesc și se desvoaltă pe planta tinără și încă timpuriu primăvara.

5) *Rugina nalbei sau malvei* (*Puccinia malvacearum*). Frunzele și cotorul nalbei sunt atăcate de pete roșii-brune și încă în măsură mare. Boala aceasta s'a descoperit în Europa numai în anul 1873. În anul 1877 deja în Grecia a causat mari pagube. E interesant că până acuma numai sporele ei de eamnă le cunoaștem.

6) *Rugina păpușoiului sau cucuruzului* (*Puccinia Maydis*). Apare numai pe frunzele păpușoiului, pagubă mare nu cauzează.

7) *Rugina cepei* (*Puccinia alii*). Apare tot pe frunză și pagubă nu prea face.

(Va urma)

»In numele tatălui fiului și sântului duh: o a zidit soția jupânului Kendreș și copii această mănăstire lui sântul George a marelui mucenic și martir a lui Christos și sa gătit și zugravit spre mântuirea sufletului și a trupului pe timpul craiului Sigmond și voivozii (Ardeleni) Ioan și Iacob — anul 6917.

Evident dară că biserica din Streiu-Sângeorș sa zidit cu menire de mănăstire pe timpul craiului Sigismund care a domnit la 1387 — 1437. Tot aceasta documentează și numărul anului edificării 6917, din care abstrăgându-se numărul bisatin ce compută faceerea lumii cu 5508 ani înainte de Christos (6916—5508=1409.) reese numărul 1409 după Christos.

Cumcă marinimoșii conducători ai bisericii sa interesat și în trecut de icoana și inscripțiunea aceasta ne istorisește alt text scris în limba română: că aceste chipuri sa înoit în 1743 pe timpul trăiesei Mariei: fiind

văd că Ioan Inocențiu liber baron de Sad — cu spesele protopopului Zacharia Croca Huniedoreanul prin Zugravul George S. Sandor din Făgăraș: dela zidirea lunei (7251—5508) ca mai sus, adevăc 1743.

Basati pe aceste date deducem ca tocmai pe atunci când e discută jurnalistică despre vechimea »Ierarhiei Românilor din Ungaria și Ardeal«, liniștiți putem atrage atențiunea fruntașilor interesați asupra acestui edificiu bisericesc din ani primi ai veacului. Ajungând un asemenea scop mi va da mângăere.

Eu cred că e interes bisericesc și tot atâta și național a cultiva cu zelose un interes mai mare față de ăst soi de edificii care sunt tot atâtea documente și pagini frumoase din istoria bisericască, că se fie păstrate și conservate pentru viitoriu.

G. Druhora.

Productivitatea (prăsirea) albinelor

Albinele își fac *matca* dintr'o larvă de albine lucrătoare nefiind mai mare de 3 zile. Aceasta e de mare însemnătate, căci astfel albinele rămase fără *matcă* și pot face alta, ear stupari au posibilitatea a le roi cum vreau.

Aceasta provine de acolo, ca în cele 3 zile prime hrana puilor de lucrătoare e mai la fel cu a celor de *matcă*, deseori e mai bogată în polen căci numai dela a 4-a zi adaugă mai multă miere. Vermușorul destinat a fi lucrătoare crește repede și trăește 4—5 ani în loc de 6 săptămâni ori 6 luni. Pântecul devine dublu de lung, culoarea aurie, acul încovăiat, fețele ochilor puține la număr și nui destoinică a aduna miere, se care polen și se facă ceară. Deseori nu ese la lumină și se prăpădește fără a fi produs ceva, ori a fi cules polen de pe vre-o floare care încă darul rodniciei, cea ce se datorează unei picături de miere mai mult. — Ouatul începe după cum e clima primăvara. Fiind mai cald depune câte 3—3500 ouă în 24 ore. Toamna răcinduse vremea nu mai ouă.

Hărnicia matcei la ouat atârna și dela belșugul de flori mai multe pe câmp și în grădini; cu cât sunt flori mai multe pe câmp cu atât sunt mai bărbate în adunatul mierei și la clădirea mierei și la clădirea fagurilor.

Matca bine hrănită ouă tot mai mult. Când e secetă ori ploaie ele nu pot ieși la câmp, matca împuținează ouatul ear albinele deseoriucid din puiet spre a nu peri ele de foame.

Matca ouă mai mult în cei doi ani primi ai vieții, mai târziu din ouăle ei deseori ies trântori. Nefiind matcele egal rodnice, trebuie să îngrijim a avea de cele mai rodnice, ca astfel și belșugul recoltei e mai sigur cu cât un stup e mai mare și mai plin de albine, cu atât matcile ce se nasc din ei sunt și mai productive. Atârână însă și cum dau albinele de mâncare matcei.

Matca poticnește ouatul și când n'are celule goale. Dacă găesc albinele mult nectar la câmp adună în așa măsură de umple chiar și cuibul matcei, atunci ea stă din ouat, aceasta e cauza de roiesc albinele mai curând. Ouatul matcei se mărginește și când s'a împuținat albinele în stup. Un stup mare cu o matcă rodnică trebuie să aibă 15—20 mii albine care nutresc pui lor ca și doicile copii altor mame. Astfel se poate zice că: dacă sunt flori de ajuns pe câmp, dacă în stup este loc de ajuns și matca nu e bătrână atunci ouatul progresează și albinele îngrijesc de puietul lor. Deci

după mărimea cuibului putem ști cât de tare e stupul și starea roiului.

Matca își face cuibul în fața urdinașului, ca larvele să aibă loc de răsuflat și aier curat. Ea începe ouatul în mijlocul fagurelui și ocolește jur împrejur luând căsuțele la rând. Umplând un fagur, trece la altul. Mai mult ouă ea la mijloc. Forma cuibului e gogoneată. Prefăcându-se ouăle din un fagur în larve și nimfe trece matca la alt fagur vechiu. După 3 săptămâni ouele se prefac în albine și căsuțele se golesc. Mărindu-se roatele cele noi de ouă, puietul din prejur ese, matca le umple earăși și puii neconținut se înmulțesc.

Mersul ouatului din mijlocul cuibului spre margine ne arată casuțe goale și împrejur se ivesc nimfe căpăcite și căței și alteori roade de casuțe cu nimfe adevă 2 roade de pui, și una de casuțe goale, căci puietul din mijloc s'a prefăcut în albine și matca continuă ouatul la margini. Lărgimea roadei de pui din fagurul din mijlocul cuibului este la un stup bun de 30—40 cm. După fiecare rând de albine eșite din casuțe gogoșile (coconii), în care stau închiși căței la prefacerea lor în nimfe rămân lipsiți de pereți casuțelor. Aceste port grije a-și mieșora încăpera. De aci devine bănuiala unora, că celulele prea vechi înrăuresc asupra creșterii albinelor și le fac mai mici la corp. Este bine însă ca faguri cuibului să se premenească tot la 3—4 ani, căci matca ouă mai productiv în faguri noi.

După „*Albina*“ de D. Iarca.

—*—*

Cartele, trusturi și ringuri.

Cartel se numește asocierea, însoțirea, tovărășia întreprinderilor din același ram de producțiune și asigurarea pieței adevă a desfacerii produselor respective. Înțelegerea se face cu privire la:

1. măsura producției,
2. prețul produselor,
3. desfăcerea lor,
4. împărțirea terenelor de producțiune.

În monarhia noastră cunosc următoarele cartele:

Cartelul de zahăr. Să înoește tot la 5 ani.

Cartelul pentru sticla de oglinzi. Să înoește tot la 3 ani.

Cartelul de aramă.

Cartelul pentru construcții de fer.

Trust-ul se deosebește de cartel în privința de drept. Acționarii întreprinderilor de același soi își predau acțiunile la unii bărbați sau la un singur bărbat de încredere. Acesta ia în mână conducerea întregului ram de producțiune, ba și direcția tehnică. Patria

acestor organizații este îndeosebi America și cele mai însemnate sunt:

Trustul de oțel, cu un capital de 1200 mil. dolari, adevă 6000 mil. (6 miliarde) de cor. Trustul de petrol. Trustul de zahăr. Trustul de carne. Trustul de lapte. În fine astăzi plănuiește un grup de milionari să înființeze un trust de căi ferate. Capitalul va fi 9600 milioane de coroane. Plănuitorii voesc să cumpere liniile ferate alor trei societăți: »New-York Central Rail«, »Chicago und Northwestern Rail« și »Union Pacific Rail Road«. Acesta va fi cel mai mare trust din Statele Unite.

Ring-ul este o asociere, care cumpără toate materiile brute și prin aceasta le vinde cu prețuri ce voește ea. Căci dacă a cumpărat toate materiile de anumit soi din piață, apoi alți cumpărători caută să se adreseze la ring, pentru a căpăta materia trebuincioasă. La altul nu o află Ringul o vinde după plac. Dar se înțelege că nu mai eștin, ci mai pipărat. În aceasta le stă greșala.

Cartele și trusturile sunt cevași mai bune. Fac producțiunea mai uniformă, înlătură multele crize și perderi prin ceea-ce pot scări prețul marfelor. Pot scări. Dar de multe-ori nu o fac, prin ceea-ce exploatează tot pe bieții consumători.

Gavril Todica,
abs. în compt. de stat.

Varietăți de porumb.

←→

Ca varietăți de porumb ce se cultivă la noi în țară și în România sunt: *porumbul comun*, acest soi de porumb se cultivă de agricultorii mici din România și dela noi, în locurile bine îngrășate și în lunci, și când timpul este mai ploios, tulpina acestui neam de porumb poate se crească până la 2 metri și jumătate înălțime.

Porumbul scorumnic. Se cultivă mai mult în Ardeal. Dintr'o 100 gr. știulețe se poate scoate până la 81 kgr. de boabe, care sunt de culoare galbenă deschisă sau portocalie.

Porumbul comun de Moldova, numit și hângănesc, se coace de timpuriu și se cultivă mai mult de sătenii agricultori din Moldova. Boabele acestui soi de porumb sunt de o culoare galbenă deschisă, portocalie sau aurie.

Porumbul dinte de cal, numit și *colțat*. Acestui neam de porumb i-s'a dat astfel de nume, fiindcă boabele la partea de-asupra sunt puțin adâncite.

Porumbul cincuantin. Se cultivă mai mult în Moldova de marea agricultură și mai puțin în Muntenia. Tulpina poate se crească până la 1 metru și jumătate de înălțime, resistă mai mult la secetă și se coace mai de timpuriu.

Porumbul roșu portocaliu (pignoletto hibrid). Este un soi de porumb destul de roditor, crește bine în clima noastră și se cultivă mai mult de marii agricultori din Muntenia și Ardeal.

Porumbul scorumnic numit și Săcuesc, se cultivă mai mult de locuitorii Munteni pe ambele țări ale munților Carpați, fiindcă are o vegetație mai scurtă, deci este mai potrivit cu clima din această localitate.

Porumbul comun alb. Se cultivă în unele localități deluroase din Oltenia.

Porumbul unguresc alciut. Se crede că acest soi de porumb ar fi provenit din corcirea porumbului cincuantin cu cel pignoletto. Este un soi de porumb timpuriu care reușește în Muntenia, Bănat și Ardeal.

Porumbul dinte de cal alb. Acest soi de porumb se cultivă pentru bobul lui care se întrebunțează la hrana vitelor și îngrășatul porcilor, se poate cultiva și ca nutreț verde, fiindcă produce foarte mult nutreț la hectar.

Porumbul se samănă după grâu și alte plante, după trifoiu, lucernă sau țelină. Ori după ce planta s'ar sămăna este bine ca prima arătură să se facă toamna și a doua când se samănă.

„Albina“

Povețe economice pe luna Maiu.

Samănă cânepă și in. Sapă cucuruzul. Resădește varza Cosește luțerna. Samănă sēmēnța de legumi. Udă straturile sēmēnate cu sēmēnță de poame și pomișori sădiți. Incepe ocularea și altoirea pomilor. Afumă cu pucioasă pomii atacați de omide. Scutură dimineața pomii de cărăbuși, adună-i și arde-i. Sapă viia și mărunțește pământul. Dacă albinele încep a roii, roii trebuie păziți și prinși. Nimiciți furnicile și fluturii de noapte din jurul stupilor.

Răsboiul ruso-japonez.

Mare luptă se crede, că se va da totuși azi mâne între flotele Ruso-japoneze.

Flota lui Rosdestwensky s'a unit la 2 Maiu cu flota lui Nebogatov, care încă la 1 Maiu se afla aproape de insula Hainan. Acest eveniment e de mare însemnătate și mulți, mai ales în cercurile marinei engleze, nu-și pot da seamă, de ce Togo, n'a zădărnicit această unire periculoasă pentru el. Și până acum flota lui Rosdeswensky era covârșitoare față de flota lui Togo, cu atât

mai mult va fi însă după unirea ei cu escadra lui Nebogatov.

Despre flota rusească sosesc mereu sciri, pe când despre flota japoneză nu se aude nimic autentic. Probabil, că genialul Togo va fi iscodit vr'un plan cutelat contra Rușilor; se poate însă și a- ceea, că față cu forțele preponderante ale adversarului, Togo se mulțumesc de-oacmdata a observa mișcările flotei rusești.

Credința generală e, că după unirea celor două flote rusești, Rosdestwensky va merge spre Wladivostok. E un secret al Rușilor. Ziarele din Saigon spun, că Rosdestwensky și-ar fi luat calea în direcția insulelor Filipine, unde ar aștepta să sosească și escadra amiralului Skrydlow. Dear ori-ce direcție va lua flota rusească, e sigur, că ea se va primi scire despre cea mai teribilă luptă navală, ce s'a dat vr'odată.

*

De pe câmpul de războiu din Mançuria puține sciri au sosit zilele din urmă. Generalul Lineici a telegrafat Țarului cu data de 29 Aprilie, că Rușii au atacat la Tunghusian pe Japonezi, i-au silit să părăsească una după alta 5 pozițiuni și la urmă au ocupat Tunghusian.

Londra. „Daily Mail“ anunță, că flota lui Rosdestwensky și escadra lui Nebogatov s'au unit aproape de insula Hainan, și deocamdata vor rămânea acolo.

SFATURI PRACTICE

Contra urinării de sânge.

Adeseori se întâmplă cu deosebire în părțile, unde vitele pășunesc prin păduri — mâncând muguri și mlădițe tinere, capătă urinare de sânge. — Contra acestui morb, care adeseori devine periculos, putând degenera în aprindere de plumăni, noi în atari casuri recomandăm, ca vita suferindă să se țină cât-va timp în grajd, alimentându-se cu nutreț uscat sau mai bine cu tărițe opărite în care se se amestece puțină apă de var stins. — În casuri mai grave se se ceară concursul medicului veterinar.

Metod de a spăla lâna curat și fără a scădea mult.

La 100 klgr. lâna, amestecă în apa cu care vrei s'o opărești 6—7 Kgr. sodă calcinată disolvată și lasă lâna înmuiată cam o oră, sau și 2 ore. Fiind lâna mai grea sau cu pământ ori băleguși pune la 100 Klgr. lâna 8—10 Kgr. sodă în apa caldă.

După aceea spală bine lâna la vale în apă curată și uscându-o la aer, dar nu tare în tața soarelui că scade numai 15—20 la sută, nu 30—40%. Sodă calcinată se află în toate băncile și drugheriile, 1 Kgr costă cam 20 fileri.

NOUȚĂȚI

Abonamente la „Bunul Econom“ se pot face în fiecare timp, cu prețul din fruntea foii.

Domnii cari au primit foaia până acum și n'au trimis încă prețul de abonament, sunt rugați să binevoiască a-l achita urgent.

*

Conferințele învățătorilor rom. gr.-or. din tractul Orăștiei s'au început Joi în 4 Mai (20 Aprilie) a. c. supt presiul și conducerea înțeleaptă a comisariului consistorial Dlui protopresbiter V. Dômșa. La aceste ședințe au asistat și Ilustr. Sa Dl inspector regesc Réty dela Deva, carele cu viu interes a ascultat mai toate elaboratele rapoartele comisiunilor și prelegerile practice predate de învățători acestui trac — exprimându-și deosebita mulțămire față de progresul și interesul dezvoltat în mod laudabil din partea membrilor conferinței. Cuvântul de deschidere presidial a fost foarte acomedat și excelent intonat, încât a stors cele mai posibile și recunoscătoare aplaudări și fu salutat cu vii repetite să trăiască. Învățătorii au participat aproape toți și au dovedit că sunt conștii chemării lor înalte. Raport detaliat în Nrul proxim. Un participant.

*

Concertul dat de „Reuniunea română de cântări din Orăștie“ a treia zi de Pașt cu programul anunțat a reușit excelent. Atât membri reuniunii cât și publicul participant avuta o seară sollemnă și plină de distracție. Toate punctele din program fură executate cu deosebită pricepere și frenetic aplaudate fostau toate persoanele Reuniunii noastre. Cu deosebire piesa „Dorul Ardealului“ a stârnit în înreg publicul un înalt sentiment de apreciere a corului cu deosebire fiindcă soliștii s'au produs eminent și cu precisiune fiind chiar repetite voioasele cântări naționale. După concert a urmat dans, fiind sala dela hotel „Transilvania“ împănată de cavaleri și dansatoare, care și petrecură până în zori de zi. Venitul material încă a fost peste așteptare îmbucurător după nespusa de mare crasă economică din anul 1904.

Asistentul.

*

Premiile „Academiei Române“ au fost împărțite anul acesta astfel: Premul de 5000 lei „Eliade Rădulescu“ a fost acordat dlui Ilie Bărbulesu, sub-directorul arhivelor statului, pentru importante sale cercetări asupra filologiei slave. Premiul Adamachi de 5000 lei, care e divisidil, a fost distribuit astfel: 1300 lei dlui T. V. Pacățian pentru „Cartea de aur“; 1000 lei dlui M. Sadoveanu pentru romanul „Șoimii“; 1000 lei dlui căpitan D. Ionescu pentru „Monografia Dobrogi“; 800 lei dlui Al. Stefulescu pentru „Gorjul pitoresc“; 500 lei dlui Ioan Rusu Șirianu pentru „Români din statul ungar“, și 400 lei dlui Serban dela Iași pentru „Predicile morale“.

*

Rusia construiește flotă de război. Ziarul „Daily Mail” află din New-York, că depeși sosite din Petersburg spun, că negocierile începute între marele industriș Schwab și amiralitatea rusă a avut de rezultat un aranjament cu privire la construirea unui număr oare-care de vase de război de 16 mii tone de un tip special care, se zice, va pune lumea în mirare. Majoritatea acestor vase vor fi construite în Statele-Unite; restul va fi construit probabil într-un port al balticeii de către lucrătorii ruși, sub direcțiunea superioară a inginerilor americani.

— **Cununie.** Domnul Traian Novac, și doamna Elena Luisa Moscovici se vor cununa Duminecă în 7 Maiu st. n. la 5 oare d. a în casele dlui preot gr.-or. Samuil Sabo. Felicitările noastre!

Asasinii protopopului Cupșa au fost aflați și arestați. Ei sunt: servitoarea, protopopului, o fată în etate de 13 ani, apoi tatăl ei și 2 frați ai ei, în fine vizitiul protopopului și un păzitor de noapte, care a fost în serviciu chiar în noaptea crimei. Motivul îngrozitoarei crime a fost lăcomia după bani căci auziseră, că protopopul a primit bani mulți în acele zile. Doi din cei 2 arestați neagă, dar fasiunile celorlalți sunt foarte agravante pentru ei. Procesul criminalilor va fi pertractat pe la finea lui Iunie înaintea curții cu jurați din Dej.

Vaporul „Impăratul Traian”. Vaporul „Româna” abia a fost dat circulației și în serviciul maritim român se studiazăceștiunea constuirii unui nou vapor cu un tonaj mult mai mare, un vapor mixt, care va purta numele „Impăratul Traian” și va consta un milion de lei. Acest vapor va fi mixt, adică va fi amenajat și pentru mărfuri și pentru călători. Cabinele pentru călători, vor fi sus formând un etajiu, ear dedesupt vor fi magaziiile pentru mărfuri. Încărcarea și descărcarea mărfurilor se va putea face astfel fără a-se incomoda cătușide puțin călătorii. „Impăratul Traian” va fi cel mai frumos vapor comercial de pe Marea Neagră și va deservi linia Constanța-Egipt.

Turburările în Varșovia. La 1 Maiu pe piața Witkowsky s'a produs după amiază o ciocnire între armata și 5000 lucrători. Militarii au tras focuri; au fost 31 morți și 15 răniți. Poliția a mai ridicat în urmă 60 morți și răniți. Pe strada Ierusalimului trupele au fost atacate de mulțime; au fost alți 25 morți și răniți.

Apărarea în contra țintărilor. Magistratul orașenesc al orașului Dresda, într-una din ultimele ședințe, a decis să ia măsurile cele mai întinse, pentru stărpirea țintărilor. Măsurile de apărare împotriva acestor oaspeți supărăcioși sunt de luat încă de cu vreme și anume: primăvara, înainte de începerea căldurilor, până ce nu-și părăsesc încă culcușul de iarnă. E înfrorător modul cum se înmulțesc aceste insecte: s'a calculat că în decursul unei veri, un țintar dă naștere nici mai mult nici mai puțin ca la 75.000 milioane de indivizi noi. Astfel magistratul orașenesc din Dresda a dispus sub grea pedeapsă ca pivnițele, podurile și grajdurile să fie afumate de sus până jos și totodată a pus la dispoziția publicului niște aparate de desinfectare, cu ajutorul cărora să cercetează fiecare colțișor și să ard ori-ce urme de țintari.

— **Alegere de capelan.** În 3/16 April a. c. s'a ținut în Vamabuzău, tractul și comitatul Treiscaune sub presiunea P. O. Domn protopresbiter C. Demian alegere de capelan pe lângă parochul David Coman. A fost ales cu unanimitate fiul dlui paroch teolog și ped. abs. Ioan Coman, ginerile Stim. paroch I. Dima din Sita-Buzău.

Consecințele separațiunii vamale între Austria și Ungaria. Consilierul de stat Ottlik care studiază cestiunea aceasta, ajunge la concluziunea, că exportul Ungariei va pierde în fiecare an câte 160 de milioane coroane. O altă consecință va fi complectă și iminentă ruina a micii și mijlociei proprietăți. În ce privește esportul de grâu, va pierde la acest soi de cereale 22 jum. milioane, la săcără 12 jum., la orz 4 mil., la ovės 8.6 mil., la porumb 5.5, la vin 21 mil., la carne 2.7, la grăsime și slănină 5.2 la legume 6 milioane etc. Din cauza ruinei micii și mijlociei proprietăți e clar, că nu se va putea înființa în Ungaria o industrie independentă, nefiind capitale. Dar chiar bruma de industrie ce este în Ungaria, va face o tristă figură în lume pe terenul concurenței cu celelalte industrii înaintate. Apoi atară de aceasta țaranul ungar va preferi să-și cumpere obiectele de la străini, de cât la fabricanți urguri, cari vor vinde scump și prost.

— **Băi de aur.** Aceste băi noi le-a descoperit un dentist american... în gurile compatrioților săi. După cum se știe americanii numai în cazul cel mai extrem își scot dinții. Mai bine îi conzervează prin aceea, că îi cuprind cu o legătură de aur, care-i scutește de stricăciune. Plombarea dinților e rară printre americani. Urmarea e, că cel puțin 51% dintre ei au în gurile lor câteva grame de aur. După socoteala dantistului de 12 ani încoace, de când se folosesc americanii de acest sistem se introduc anual în gurile lor cam 7,500.000 coroane în aur curat, ceea ce în suma rotundă face cam 90 milioane.

Primirea de elevi în școala c. r. de cadeți. Pe anul prim a școalei c. r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1905/6 (mij ocul lui Septembrie) aproximativ 30 — 40 fisește apți, cari cu 1 Septembrie anul curent au împlinit etata de 14 ani, dar n'au trecut peste etatea de 17 ani simțesc în dênșii aplicare pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin îndestulitor patru clase civile sau patru clase dela o școală medie. Condițiunile de primire care totodată cuprind și amănunte despre essamenul de primire, și despre ajustarea rugării se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipative a lor 45 fil., la școala de cadeți.

Recursele pentru primire sunt a se înainta la comanda școalei, abia după primirea testimonului dela finea anului școlastic curent, dar cel mult până în 12 Iulie st. n. Dacă recurentul are să mai facă vre-un esamen de repetiție, atunci trebuie să trimită un atestat interimar.

Cererile necomplet ajustate, care se înaintază tocmai la terminul ultim, adică 12 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în considerare.

E de observat, că cereri cari intenționează obținerea unui loc de tot gratuit-fondat din partea statului sunt a se înainta necondiționat la ministeriul maghiar pentru apărarea țării, până la terminul hotărât publicat în foaia oficială „Budapesti Közlöny” — adică cel mult până în 15 Iunie st. n.

Expoziția artistilor născuți sau perfecționați din Ardeal cu produsele lor de artă, se va ținea în Sibiu din 26 Iuliu până la 25 August 1905.

1.) La expoziția aceasta se admit numai lucruri (opere) originale din Transilvania, construite de artiști (zugravi pictori, sculptori și arhitecți) născuți în Ardeal, seau domiciliați aci după anul 1850.

2.) Pentru admiterea obiectelor expoziționale decide un juriu al comitetului Reun. Sebastian pentru progresul artistic din patrie.

3.) Anunțarea obiectelor artistice are a urma până în 30 Apr. a. c. 13 Mai precizându-se numărul obiectelor, mărimea lor, calitatea și valoarea lor, ear la obiectele expuse și de vânzare și prețul lor.

4.) Chirie pentru obiectele expunându-se nu se dă, speșele de transport până la Sibiu, și înapoi, precum și asigurarea contra focului și a spargerei, le supoartă expoziția.

5.) Liferarea obiectelor la expoziția are a se face din 15-20 Iuliu a. c.

6.) Obiectele expuse rămân neclintite până la finea expozițiunii.

7.) Premiare nu se face.

8.) Din valoarea obiectelor vândute se reține 6% la expoziție.

9.) Aranjamentul obiectelor privește precomisia exmisă din comitetul suscitât.

Comitetul.

Industria din patrie. Firma de fabrică Carol Wein Comp. în nr. de azi al foiei a publicat sub titlu „Atențiune” arătându-se special scopul și în prima linie se recomandă spre on. atențiune găzdoaielor noastre. Să cumpărăm numai unde se află mărfuri din patrie, prin cea-ce contribuim ca multe mii de mâni sînguitoare să și găsească de lucru, deci prin aceasta contribuim și la consolidarea economică a națiunii.

Cele mai mici armate din lume: După o foaie engleză: statul Manaco are: 75 gardisti 75 carabinieri, 20 pompieri și o capelă muzicală de 39 soldați. În cas de resbel numărul voluntarilor provisorii se poate urca la 250. În Republica San-Marino a introdus datorința obligătoare la armată, așa ca se pot recruta 9 companii cu 950 feciori și 38 de oficeri sub comanda unui mareșal. Aceasta e puterea armată în timp de răzbel; în timp de pace se susține numai o companie de 60 oameni. Curioasă este armata în republica Liberia, căci prelângă 800 de oficeri sunt numai 700 soldați de rând. Raport de tot poci!

Cine e chinuit de reumatism, podagră, vijăit de urechi, migrenă? Dacă pătimește cineva de morburile acestea, folosească crucea dublă electro-magnetică, inventată de dl Albert Müller (Budapesta, V. Vadász u. 42/G., nr. 86967, care produce rezultate uimitoare în privința morburilor amintite mai sus. Epistolele de mulțumită sunt nenumărate dovedind toate efectul uimitor produs de aceasta cruce, cum se poate vedea aceasta, între altele, și din epistola dlui Ludvig Veiser, organist în Pojon.

*

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin« mijoc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporiei, la stropirea viilor.

Acesta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca patra vântă sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fiecare pa het e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine decât să se face în z. senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Da »Peronospin«-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grampene, cum și la stăpirea omidelor și insectelor stricacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

POȘTA REDACȚIUNII

Din sămânța rentabilei »Soia« mai dispunem de circa 3 kilograme. Din sămânța de fasole gigantă americană am primit numai câteva păstăi, cu boabe, care se vor cultiva aci, dar pentru anul viitor vom procura-o din vreme, precum și multe alte semințe rentabile.

Dlul. V. S. în Vaskoh. Sfatul pentru urinarea de sânge al vitelor consultat cu medici veterinari l'am publicat în acest număr, iar pentru coteț de găini de supra celui de porci te sfătuim ați casa sau a face o podeala strajă ca să nu străbată murdăriile la porci.

Dlul. G. T. în Budapesta. Valoarea Diale lucrare o vom publica și în nr.ii viitori. Bibliotecă deocamdată nu tipărim, căci avem cea de C. Barcian în multe exemplare încă nevândute.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Bănat.

Delă 24—30 Aprilie v. 1905.

Duminică	24	Cața, Cianaclul maghiar. Kecskemét. Réteag. Simand.
Luni	25	Aiud. Chezdi-Osorheiu. Dézna. Farkaș-lai. Sângeorgiu-l-săsc.
Marti	26	Bürkös. Pecica maghiară.
Miercuri	27	Șarcaia.
Joi	29	Bercaș. Bocșa montană. Lăpușul-ung. Reghinul săsc.
Vineri	30	Corond. Deva. Dușădorf. Grădiștea. Soborșin.

Calendarul vechiu și nou al săptămânii.

Dumin. Tomii ev. Ioan c. 20 gl. 1.v. 1

Dum.	24 M. Sav. Strat.	7 Stanislau
Luni	25 Ap. Ev. Marcu	8 Mihail
Marti	26 M. Vasile	9 Grigorie
Merc.	27 M. Simeon	10 Isidor
Joi	28 Ap. Simeon	11 Adolf
Vineri	29 9 M. Chiz. Memn.	12 Pancrațiu
Sâmb.	30 Ap. Iacob.	13 Servațiu

Redactor resp. VASILE DOMȘA, protopresbiter

CUMPĂRAȚI!

Biblioteca »Bunul Econom«

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânțul lor«.
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetației. Reolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoasterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunt pământului«.
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea pământului).«
- 9—10. »Prăsirea păsărilor de casă (gălițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (biblicle), gășcele, rațele, porumbii (porumbeii)«.

11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara, orzul, ovăsul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul)«.

12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linteaa, mazărea, și cultura lor.

13. »Economia cailor, vitelor mari cunute și bivoliilor«.

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom« Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegările publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

De vânzare.

Să află în Orăștie 2 omnibuse de hôtél în stare bună cu preț convenabil, asemenea un fiacker și mai multe obiecte de cafea și birt solide (vase, tacâmuri, servete, fețe de masă, șeci de cafea etc.!

Informațiuni la administrația acestei foi 3—3

„DACIA“

instituit de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăștie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 $\frac{1}{2}$ %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin instituit.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurându-și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

H) Cumpără și vinde orice lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, în societate cu alții ori singură

K) Finanțează patente.

L) Arêndează și exarêndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

Diracțiunea.

14

Atențiune!

Veritabilă marfă de Sepeș de calitate cea mai increzut de bună și vestită.

Pânză de in și articole de damast, se pot afla în fie-care prăvălie mai mare.

Marca de scutire a fabricii înregistrate din Késmark.

Fabricatele din Késmark care sunt

provăzute cu marca accasta.

FABRICAT DIN PATRIE

37 CLOȚANI MORȚI

au aflat Dl Schr din Oberaula după imprăștierea renumitei paste

„RATTENTOD“

moartea cloțanilor, care se află de vânzare la Felix Immisch în Delizsch (Austria) cu prețul în Carton à 50 pfenici și 1 Markă seu 60 fill. și 1 cor. 20 filleri.

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 kilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar' fin

SĂPUN DE TOALETĂ

ales frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, resedă, iasmin și lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

Tusea!

Cine suferă de ea, să folosească

Karamellele lui Kaiser

singure mijloace pentru alinarea și vindecarea acestor dureri.

de dovezi autentice constată efectul sigur la: **tuse, răgușeală, catar și curățire de flegmă**

Pachetele sunt à 20 și à 40 fileri în toate farmaciile și în Orăștie la apoteca **Josef Graffius.**

Căutați să fie cu marca de scutire din depositul „Trei brazi“.

!!Noroc deosebit la Török!!

De neîntrecut

este norocul, care favorizează colecturile noastre principale.

Mai mult de **19 milioane cor.** am plătit noi în scurt timp, mușterilor nostri. Singur în ultimele 6 luni

cele mai mari 2 câștiguri

și anume:

marele premiu de **602.000** cor. pe Nr. 98924.

cel mai mare câștig de **400.000** » » » 83451

și câștigul de **100.000, 80.000, 70.000, 60.000**

25.000, 20.000, mai multe de 15.000 și 10.000

și afară de acestea încă multe alte câștiguri însemnate.

Având deci loteria aceasta cele mai multe șanse de câștig dintre toate loteriile din lume, îndemnăm pe fie-care ca dela noi să-și procure losurile. — În a 16-a loterie de clasă reg. ung. se vor trage din nou din

110.000 losuri 55.000

câștiguri în bani. În total se vor sorți în curs de 5 luni enorma sumă de **14 milioane 459.000 cor.**

Ein Jeder suche seinen Namen!

(welcher alphabetisch geordnet zu finden ist.)

Ein Jeder versuche sein Glück mit derjenigen Nummer, welche neben seinem Namen oder dem eines seiner Familienmitglieder verzeichnet steht.

Adám	982	Cecilia	83156	Gellert	72630	János	82957	Manó	83259	Salemon	2895
Adél	4143	Celestin	83519	Gereben	82849	Jenő	83245	Marcel	2881	Samu	7979
Adolár	123-2	Dániel	2778	Gergely	83216	Jolan	8377	Margit	7280	Sándor	17763
Adolf	20122	Dávid	5637	Géza	2797	Jónas	7260	Mária	17707	Sári	22019
Agnos	22511	Dénes	12426	Gizella	5649	Jozsa	13230	Márkus	22014	Sarolta	24029
Agoston	21242	Dezso	20933	Guzstáv	13151	József	21452	Mártha	24003	Sebestýén	24280
Aladár	28818	Domokos	23006	György	21145	Judith	23095	Márton	21274	Simon	40746
Albert	44360	Dóra	24258	Győző	23018	Juliska	23458	Matild	40705	Szeréna	57716
Alfréd	59119	Dorotea	24529	Gyula	24268	Kálmán	40482	Matyas	56698	Taksony	59575
Akos	72613	Edith	56310	Hedwig	29633	Karolin	56572	Melania	59564	Tamáš	80973
Amália	82841	Ede	59159	Helena	56525	Károly	59505	Menyhért	80019	Taszió	83022
Ambrus	83145	Edwin	72632	Henriette	59167	Katinka	72645	Mihály	83006	Terus	83300
Andor	83505	Elek	82886	Henrik	82960	Kazmer	82960	Miklos	83273	Tibor	2898
András	990	Elemér	83164	Hermann	82954	Kelemen	83216	Miksa	2890	Tihomér	8504
Anna	4948	Emil	83320	Hermína	8-217	Klara	2878	Milán	7-88	Timon	18652
Antal	1-417	Emma	2784	Hilda	2799	Klotild	7266	Mór	1738	Divádor	22027
Aranika	20593	Endre	5641	Hubert	4813	Kornel	16863	Móric	22016	Tóbiás	24045
Armand	23014	Ernő	12433	Hugo	13154	Kornélia	22012	Nándor	24014	Urbán	21295
Arnold	2-348	Ernesztin	21142	Humbert	21142	Kristóf	23097	Narcisz	24279	Valéria	40759
Arpád	28828	Erwin	23007	Ioolyka	23077	Krisztina	23365	Narcisz	24279	Vazul	54013
Arthur	44389	Eva	24259	Iduska	21271	Lajos	40486	Olivér	57098	Vendel	39586
Aurél	59122	Ezsebet	29576	Ignac	29647	László	56678	Orban	59566	Viktor	30974
Attila	72615	Ezter	56471	Jana	56532	Laura	59532	Oszkár	83048	Viktoria	3047
Balázs	82826	Etel	59168	Illoš	59168	Lázár	23076	Otto	83008	Vilibald	83302
Bálint	83155	Fabian	72-25	Ima	72639	Lénárt	82962	Ódón	83281	Vilma	2890
Barnabás	83511	Felix	82837	Iona	82955	Lenke	83255	Pal	2892	Vilmos	8018
Béla	3749	Ferdinánd	83215	Ince	83225	Leo	2879	Paula	7300	Vince	18655
Benedek	5494	Ferenc	83531	Ince	8276	Leónia	7278	Petronella	17740	Virgil	22029
Bernát	12424	Flora	2798	Ipoly	4432	Lidia	17950	Peter	24017	Zoltán	24044
Berta	20978	Franciska	5642	Iren	13229	Lipót	21-71	Piroska	24017	Zsigmond	25156
Bortalan	22529	Frida	12435	Irma	21148	Lóránt	25100	Pista	24288	Zsófia	42270
Blanka	21251	Frigyes	21144	István	23098	Lóránt	24373	Rafael	40742	Zuzsanna	58021
Bodog	28886	Fülöp	23009	Izabella	24554	Lorino	40702	Regina	37-86		
Bogdan	56273	Gábor	24265	Izidor	40463	Ludmilla	56687	Richárd	59573		
Borbála	40145	Gabriella	29541	Iván	56536	Luiza	59536	Róbert	80639		
Boriska	72618	Gáspár	56511	Jakab	59208	Malvin	73133	Rózsika	83020		
Brunó	82-34	Gedeon	59164	Janka	72644	Manfréd	82975	Rudolf	83296		

Cel mai mare câștig evaluează **1.000.000** coroane.

Special 1 premiu cu **600.000**, 1 câștig à **400.000**, 1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à **80.000**, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**, 1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**, 8 à **15.000**, 35 à **10.000**, și multe altele;

Costul losurilor originale de clasa I. este:

pentru o optime (1/8) fl. -75 sau cor. 150 pentru un pătr. (1/4) fl. 150 sau cor. 3-
„ o jumët. (1/2) „ 3- „ „ 6- „ „ Intreg (1/1) „ 6- „ „ 12-
și se trimite cu ramburs sau în urma trimiterii anticipată a banilor.

= Planurile oficiale se trimit gratis. =

Cererile pentru losuri originale rugăm a le face cu încredere până în

7 Maiu n. a. e. la

A. Török & Co.

Casă cea mai mare de bancă în Budapesta.

Cel mai mare debitant al Ungariei în loteria de clasă.

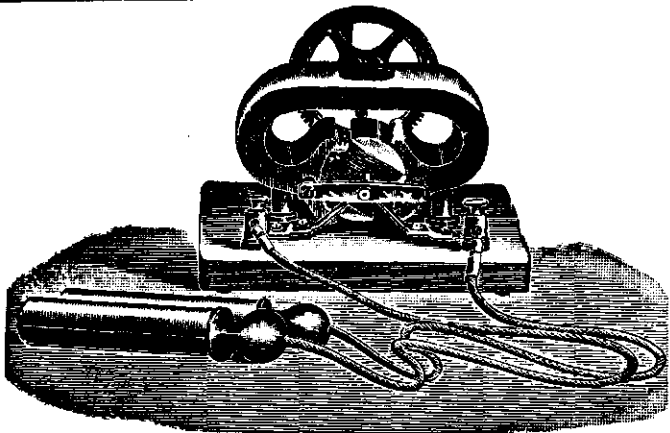
Secțiunile loteriei de clasă a colecturei noastre principale sunt:

Centrala: Theresienring 46/a.

2. filială: Museumring 11/a

1. filială: Waitznerring 4/a

3. filială: Elisabethring 34/a

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medicinal se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Înau sfat tuturor comercior de o construcție mai s'ală să-și procure acest aparat, căci el conștinând electricitate, întărește nervii, reînnoște sângele, agerește simțurile, ctivcază o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morțuri.

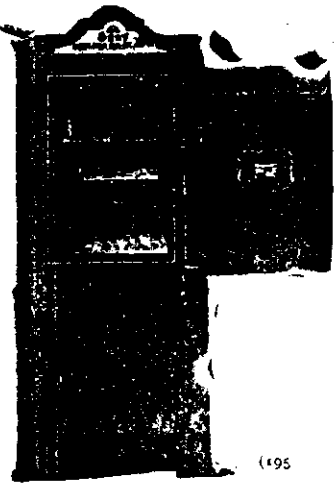
Dr. Burg, membru al facultății de medicină (în Paris astfel repetă: În înțelînțerea acestui aparat s'au vinderat nu numai *podagra, rheumatismus, junghieri, hysterie, asthmă* în sute de cazuri, alinând toate acestea, urde măestria și dibăci medicilor în zadarnică, căr' a ajutat la toate boalele de nevrositate, *dureri de cap, colică, șocătură de urichi, insomniă, hypochondrie*, cu decetire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-oi deja după cât-va oie o airare miraculoasă și încredeli la cele mai grele morțuri femești afară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeie în stare lincăventată. Prețul unui aparat mic complet **20 coroane**. (Nu mai puțin de tare simțiri). Prețul unui aparat mare complet **30 coroane**. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbiceși). Trimiterea se face cu mandate postale sau în ramburs.

ANTREFRISA ELECTROPHORA 7-40
Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări apartir etoare *artei tipografice*.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spagerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3.

Strada Bruckenthal Nr. 5

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

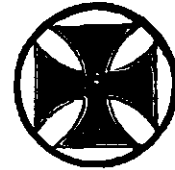
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190)

de 20

de ani.

60-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra *durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiuturi de ureche, dătaie de inimă, șgârçuri de inimă, asma, auzul greu, șgârçuri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influenza, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprefiat și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.*

Prețul aparatului mare e 6 cor.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,

V., strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decemvrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de rășbel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunt în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și rășbel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 3-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depositule: *Str. Rottenbiller 33.* Localul de vânzare: *Str. Andrassy 23*

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

14-52